

Samenvatting Resultaten als benoemd in Koersdocument Waddenzeehavens

In het document “Koers Waddenzeehavens” uit juni 2012 zijn de vier pijlers benoemd waarvoor de Raad van Advies Waddenzeehavens zich gaat inzetten. Deze vier pijlers en de resultaten op deze pijlers over de periode 2014-2017 gecontinueerd en vindt u hieronder weergegeven.

Specialiseren op basis van “natuurlijke” economische kracht

De havens hebben verder stappen gezet voor specialisaties op basis van hun “natuurlijke” economische kracht. De specialisatie betekent niet dat er een verbod op vestiging in andere havens is. Specialisatie leidt tot clustervorming, innovatie en tot concurrentie voordeel, maar uiteindelijk beslissen individuele bedrijven zelf of ze van dit voordeel gebruik willen maken.

Per haven verschillen de specialisaties sterk, maar voor alle havens zitten grote economische kansen in verduurzaming en het bijdragen aan een circulatie economie binnen hun specialisatie.

Hiervoor werden de volgende specialisaties benoemd:

- * **Delfzijl** → Zwarte Chemie → Biobased economy en circulaire economie
- * **Eemshaven** → Energie → Windenergie (assemblage en beheer & onderhoud) en hergebruik van energie
- * **Harlingen** → Scheepsbouw → ombouw naar duurzame scheepsvaart en Toerisme
→ bijvoorbeeld cruisevaart
- * **Den Helder** → Offshore olie en gas offshore wind (beheer en onderhoud) Kennisinstituten → kennis duurzame ecologische ontwikkeling
- * **Den Oever** → **Duurzame energie met stroming ed.** → **Visserij**
- * **Lauwersoog** en Den Oever → Visserij → duurzame visserij en visverwerking i.c.m. toerisme

In een werkatelier met de visserij, is de conclusie getrokken dat vissers een groot belang hebben dat ze in alle havens terecht kunnen. Voor de garnalen visserij gaat het vooral om Den Oever, Harlingen en Lauwersoog.

In 2017 is in nauwe samenwerking met de Waddenacademie en havens is een Economische Review opgesteld, waaruit blijkt dat de uiteindelijke specialisaties zich (grosso modo) ontwikkelden in destijds voorziene richting. Na een periode van stagnatie zijn alle Waddenzeehavens sterk gaan groeien, veel sterker dan het landelijk gemiddelde van de Nederlands havens. Alleen Den Helder maakt daar de laatste jaren een uitzondering op, welke is gerelateerd aan de lage olieprijs. Sinds 2017 schrijft de secretaris met de Erasmus Universiteit een bronartikelen over economische kentallen voor Wadden in Beeld.

Unesco-havens

Havenontwikkeling en natuurontwikkeling hand in hand (Building with Nature):

Diverse projecten zijn in uitvoering of worden ter hand genomen:

- Marconi
- Omlegging spui naar Oterdum
- Slibmotor Koehool
- Kleirijperij
- Zoet zout overgang Balgzand
- Aanpassen havenmond Den Helder
- Natuur in en om havens

De Raad van Advies speelt een (grote) rol in het initiëren/aanjagen van deze projecten.

Milieubewust gevoerde havenbedrijven: Inmiddels zijn alle Waddenzeehavens (Den Helder, Den Oever, Harlingen, Lauwersoog en Eemshaven/Delfzijl) Ecoport gecertificeerd. Deze certificering is tot stand gekomen door een intensieve samenwerking tussen de havenbedrijven.

Samen met Groningen Seaports en Rijkswaterstaat zijn de mogelijkheden voor innovatieve manieren van sedimenthuishouding verkend en breed onder de aandacht gebracht.

Gezamenlijk profileren

De gezamenlijke profilering komt voornamelijk tot uiting door de vertegenwoordiging van de Raad van Advies in diverse (landelijke) overleggen, w.o. Structuurvisie Waddenzee/Gebiedsagenda Wadden 2050 (deelname aan Stuurgroep, Klankbordgroep, Projectteam (schrijfteam Gebiedsagenda) en voordien het organiseren van de werkgroep Waddenzeehavens), Investeringskader/Waddenfonds, Wadden Sea Board. Er is in het begin op beurzen samengewerkt (Offshore beurs).

Verder hebben de Waddenzeehaven debatten bijgedragen aan de gezamenlijke profilering, de laatste keer met de Trilaterale werkconferentie UNESCO-havens op 20 juni 2016, waarin de EcoPort certificaten door ESPO zijn uitgereikt.

Voor de te houden Trilaterale regeringsconferentie Waddenzee te Leeuwarden, c.q. Harlingen in mei 2018 worden al diverse voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd, waarbij o.a. wordt ingezet om te komen tot een trilaterale Wadden Sea Ports Statement/Letter of Intent, welke onderdeel zal gaan uitmaken van de Regeringsverklaring.

De voorzitter en secretaris hebben op meerdere manifestaties het belang van de Waddenzeehavens naar voren gebracht. De Raad van Advies Waddenzeehavens wordt steeds meer gezien als een volwaardige gesprekspartner, o.a. voor het ministerie I&W, RCW, CWN en Waddenacademie. De Raad doet er toe!

Samenhang bieden voor een Havenprogramma Waddenfonds

In 2012 is nog geen enkel economisch havengerelateerd Waddenfonds ingediend. Er is ook geen programma opgenomen. Het voorstel van de Raad wordt voor het eerst in een Pionierprogramma benoemd. De Raad heeft van meet af aan gepleit voor grotere programma's. In 2016 verschijnt een Proeve van het Investeringskader. Het eerdere programma dat de Waddenzeehavens aan het Waddenfonds hebben aangeboden was hierin niet herkenbaar. Na een kritische reactie van de Raad van Advies is in het definitieve Investeringskader veel van de inbreng van de Waddenzeehavens (waaronder de benoemde majeure opgaven als ook de hoogte van de bedragen).

Voor diverse aanvragen in het kader van het Waddenfonds zijn steunbrieven geschreven:

- Zuignappen voor TESO
- Algenteelt
- Ombouw visserijvaartuigen
- FORU oliebestrijdingsapparaat
- Scheepsbouw Harlingen
- Fleetcleaner
- Garnalenpelmachine
- Marconi buitendijks
- Kwelderproef Marconi
- Recreatief medegebruik visafslag Den Oever
- Slibvaren en nuttige toepassing slib.

Al deze projecten werden in het kader van het Waddenfonds gehonoreerd.

Naast bovenstaande projecten zijn er ook diverse werkateliers georganiseerd, te weten:

- Diverse werkateliers Building with nature
- Slibmotor met havenbaggerwerkzaamheden
- Ombouw visserij schepen naar LNG
- Oliebestrijding ondiepe delen Waddenzee
- Kennisplatform oliebestrijding
- Sedimentmanagement
- Visserijhavens
- Innovatief havenbedrijf van wereldklasse
- Bijdragen van havens aan natuurdoelen